

Når havet stiger

Resiliens, beredskab og merværdi

Rasmus Dahlberg, Ph.D.

Forfatter og historiker

Katastrofehistorikeren.

Side 2

Hvad er en katastrofe?

disaster 1590s, from M.Fr. *désastre* (1560s), from It. *disastro* "ill-starred," from *dis-*, here merely pejorative (see DIS- (Cf. [dis-](#))) + *astro* "star, planet," from L. *astrum*, from Gk. *astron* (see STAR (Cf. [star](#))). The sense is astrological, of a calamity blamed on an unfavorable position of a planet

catastrophe (n.) 1530s, "reversal of what is expected" (especially a fatal turning point in a drama), from L. *catastrophe*, from Gk. *katastrophe* "an overturning; a sudden end," from *katastrephein* "to overturn, turn down, trample on; to come to an end," from *kata* "down" (see CATA- (Cf. [cata-](#))) + *strephein* "turn" (see STROPHE (Cf. [strophe](#))).

Extension to "sudden disaster" is first recorded 1748.

Kilde: Online Etymological Dictionary

Hvad er en katastrofe?

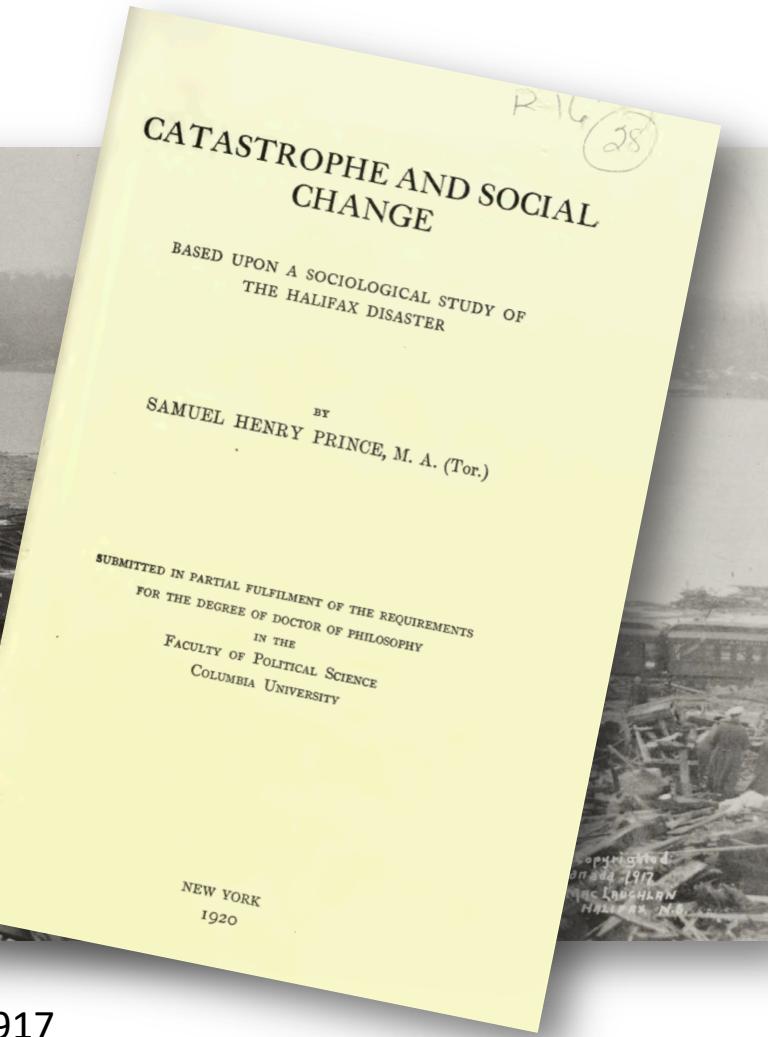

Lissabon, 1 NOV 1755

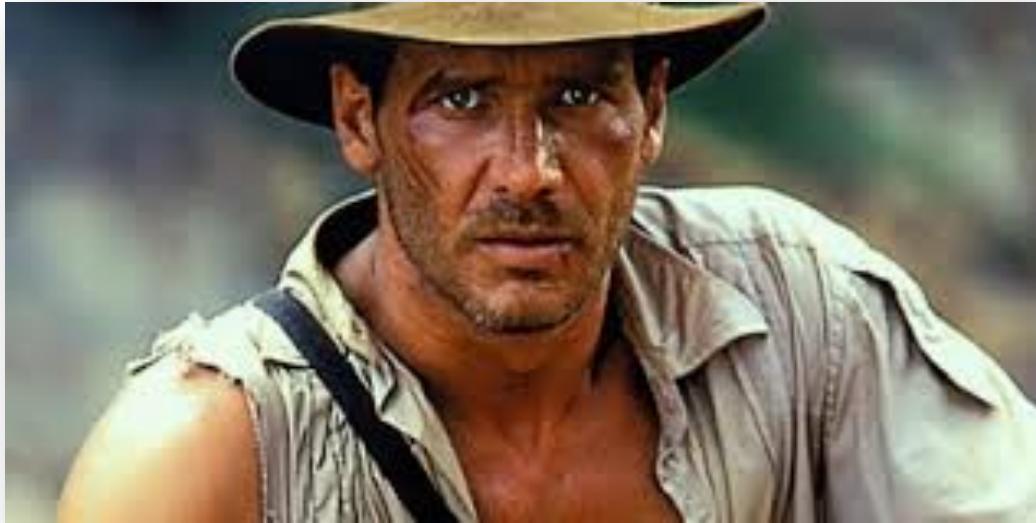
Hvad er en katastrofe?

Halifax, Novo Scotia, 6 DEC 1917

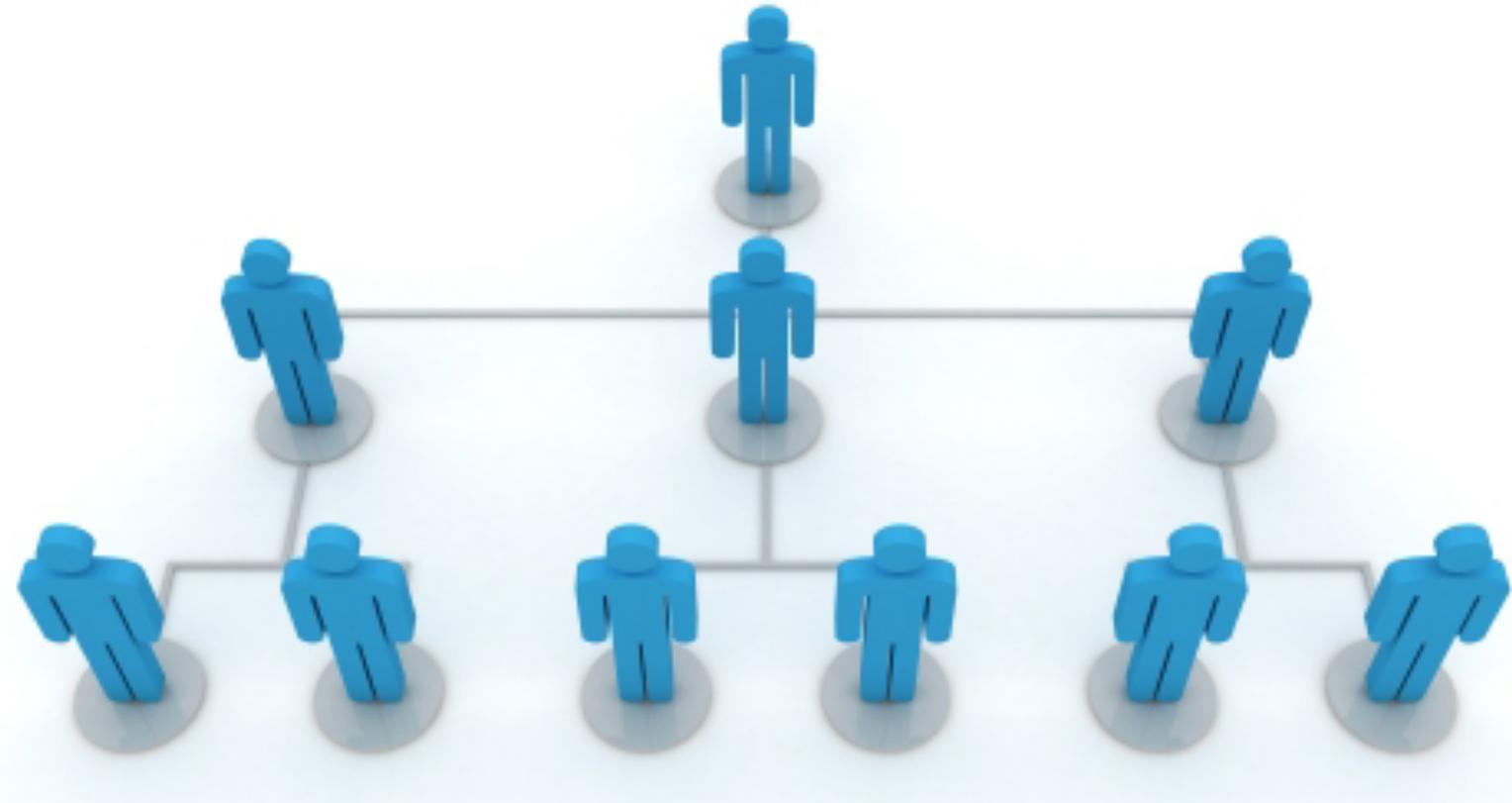
Camelot! Det er bare en model...

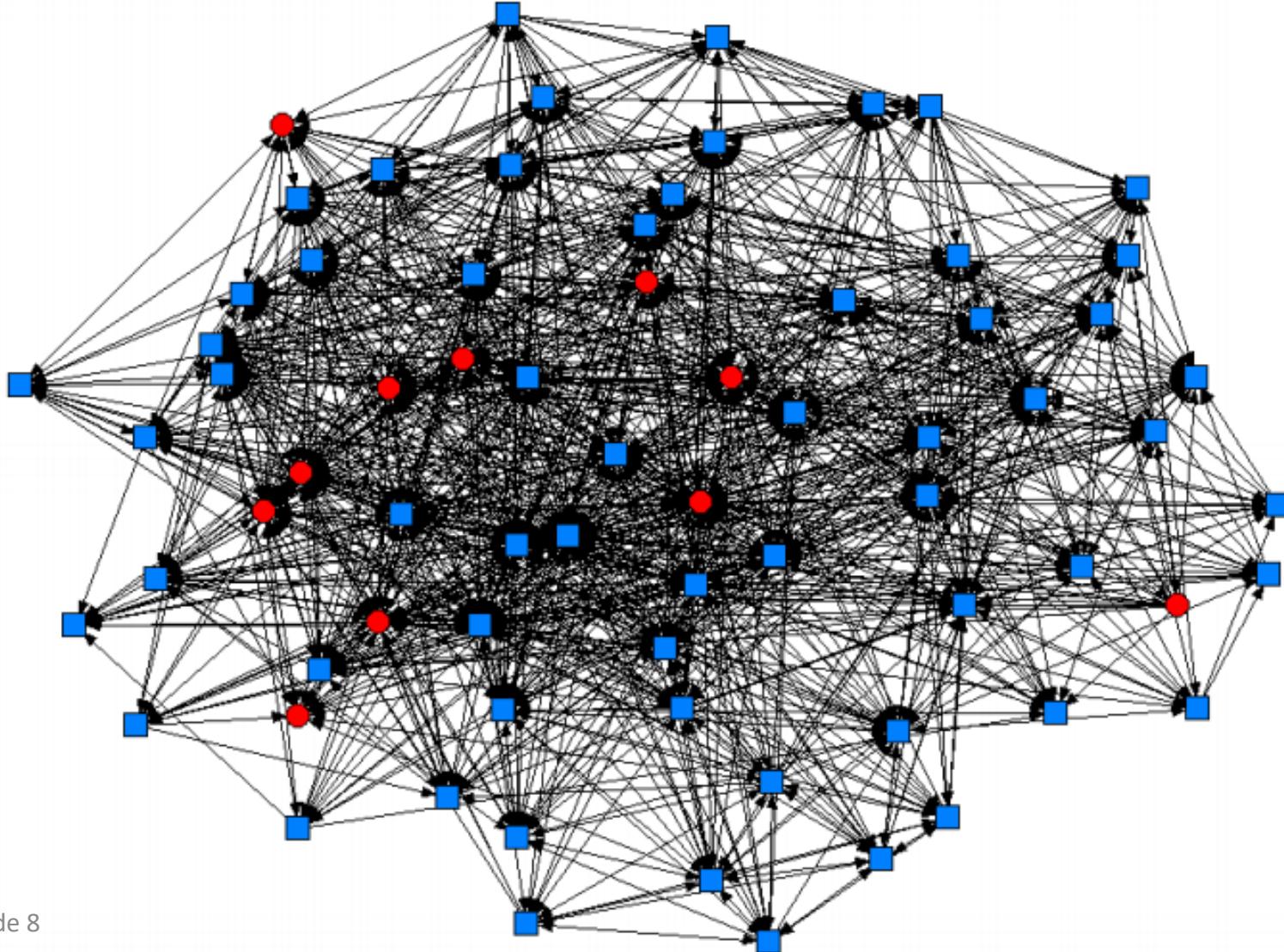
”Alle modeller er forkerte, men nogle er nyttige.”

George E.P. Box, statistiker (1919-2013)

Organisationer på paret

Organisationer i virkeligheden

Kortet og landskabet

Hvad er risiko?

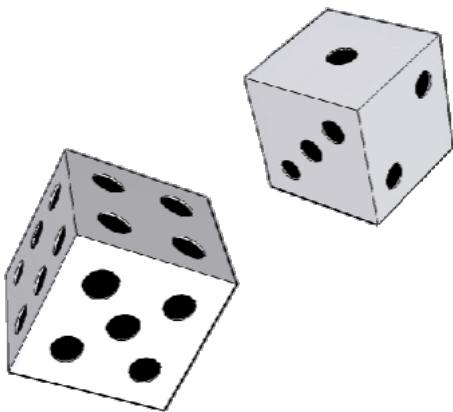
Risiko = Sandsynlighed x konsekvens

Risiko = Sandsyndligheden for tab

Risiko = Sårbarhed x fare

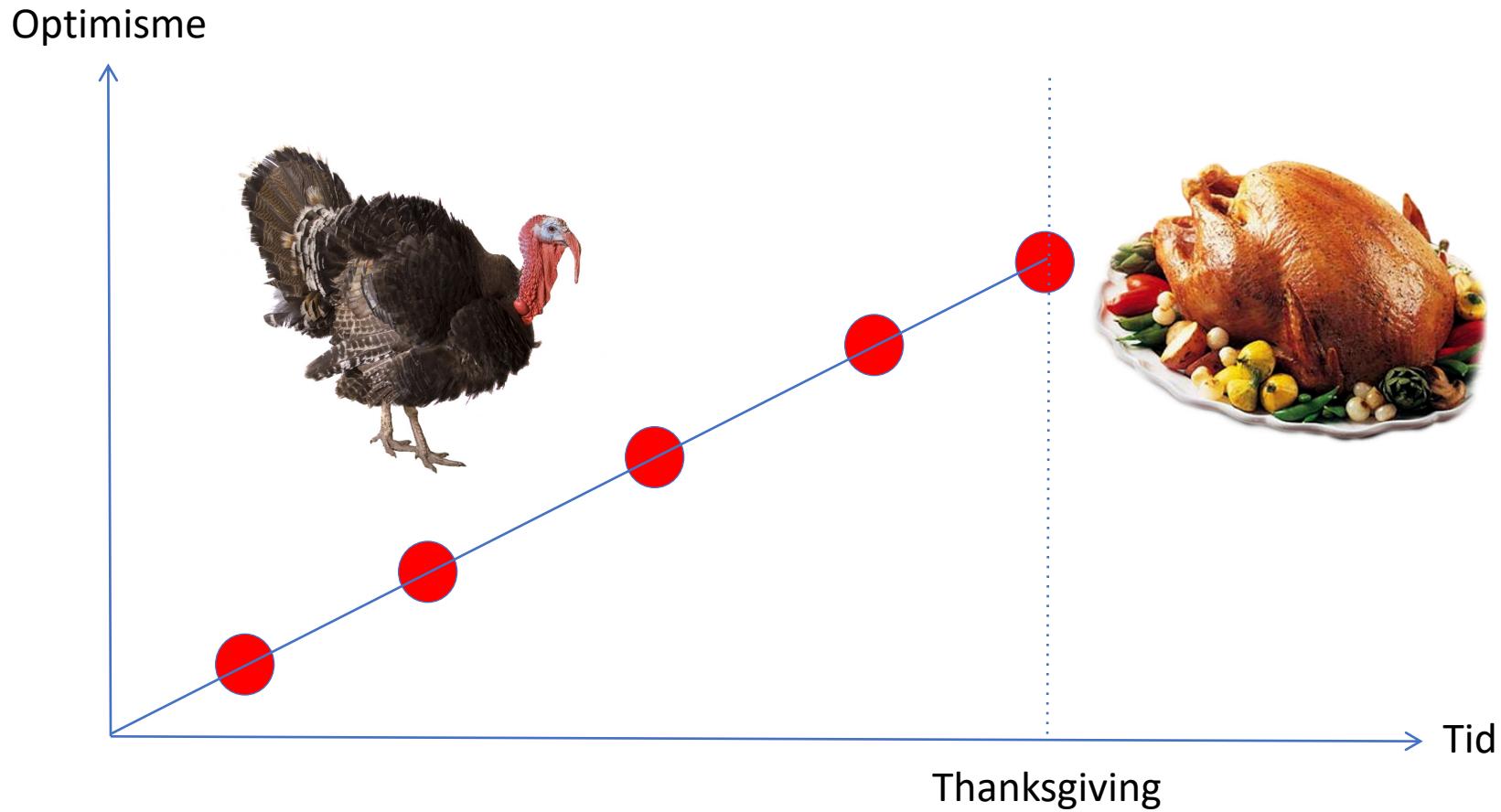
Risiko = (Sårbarhed x fare) / Kapacitet

Risiko = (Sårbarhed x fare) - resiliens

5	5	10	15	20	25
4	4	8	12	16	20
3	3	6	9	12	15
2	2	4	6	8	10
1	1	2	3	4	5
	1	2	3	4	5

Kalkunens risikovurdering

Sorte Svaner og Perfekte Storme

- **Sorte Svaner:** Uforudsete begivenheder med store konsekvenser, som efterfølgende ligner noget, vi burde have forudset

- **Perfekte Storme:** Uforudsete kombinationer af sandsynligheder med store konsekvenser

To verdener

Den Gamle:

- Forudsigelig
- Analyse
- Kontrol
- Hierarki
- Stabilitet
- Robusthed

Den Nye:

- Uforudsigelig
- Eksperimenter
- Påvirkning
- Netværk
- Fleksibilitet

• Resiliens

Resiliens

- Ophav: Resilire (lat.): at springe tilbage
- Første moderne brug: Francis Bacon 1625
- Anvendt i litteratur og jura i 1700-tallet
- Industrialisering og ”mekanisk resiliens”
- Psykologisk begreb op gennem det 20. århundrede
- Adaptive økosystemer og homøostase (Holling 1973) – ”dynamisk stabilitet” / ”indre ligevægt”
- Tværfagligt buzzword i 2000-tallet (Hyogo 2005)
- Et nyt beredskabs- og DRR-regime fra 2010 og frem
- Kritik for at være (endnu) en neoliberal eufemisme...

Resiliens

- ✓ *Absorptionsevne*
- ✓ *Fleksibilitet*
- ✓ *Læringsevne*
- "We need to build resilience to absorb the uncertainties that lie ahead" (Lauren Alexander)

Bounceforwardability

erney)
negotiate the

Bouncebackability

Normal

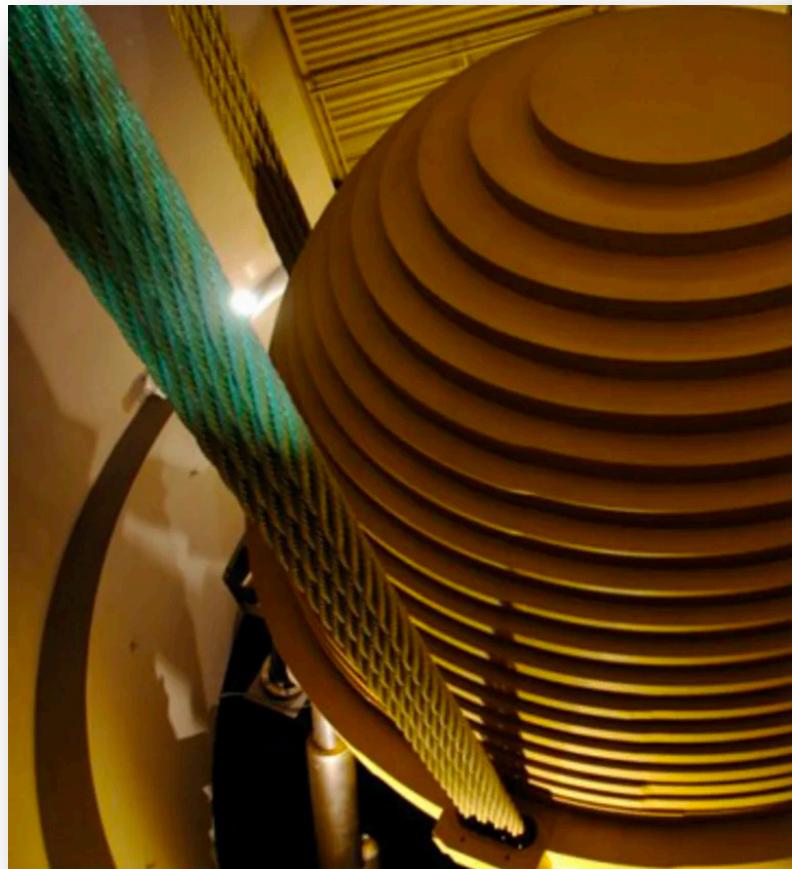
Normal

Normal

Ny normal

Chok

Den resiliente merværdi

Der skal lig på bordet...

New York City, 30 OKT 2012

Lad os lære af historien!

Videre læsning

- Dahlberg, Albris & Jebens: "The Baltic Storm Surge", i *Catastrophe, Gender and Urban Experience* (2016)
- Rasmus Dahlberg: "Resilience and Complexity", *Culture Unbound*, 7(3), 2015
- Rasmus Dahlberg: *100 års katastrofer* (2012)
- Rasmus Dahlberg: *Danske katastrofer* (2017)
- Nassim Nicholas Taleb: *The Black Swan* (2007)
- Nassim Nicholas Taleb: *Antifragile* (2012)

Kontaktinfo

me@rasmusdahlberg.com
www.rasmusdahlberg.com